

Dowóz dzieci do szkół

Jak zgodnie z nowymi przepisami wyliczać koszty dowozu dzieci do szkół? Jak ująć te koszty w uchwale Rady Gminy i w umowach w rodzicami? Jak realizować dowóz dzieci z niepełnosprawnościami? Jak przygotować się na kontrolę NIK?

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane do pracowników wydziałów oświaty i edukacji - osób zajmujących się dowozem dzieci do szkół, osób rozliczających i planujących dowóz

Na co zwrócić uwagę podczas formułowania umowy na realizację dowozu do szkół pod kątem zmian w przepisach oraz uchwały Rady Gminy w tym zakresie?

Program jest zbiorem pytań, zadanych przez pracowników urzędów gmin z całego kraju, dotyczących organizacji dowozu dzieci do szkół. Na szkoleniu omówione zostaną obowiązki gminy związane z dowożeniem dzieci do szkoły. Praktyk wyjaśni aktualnie obowiązujący sposób wyliczania kosztów przejazdu oraz ujęcia ich w dokumentach regulujących dowozy dzieci (uchwała Rady Gminy i umowy z rodzicami). Wyjaśnione zostaną formy i warunki przewozu oraz kontrole NIK w tym zakresie. Praktyk podpowie, jak organizować dowóz dzieci z niepełnosprawnościami. Otrzymacie Państwo niezbędne materiały służące usprawnieniu swojej pracy, w tym arkusze Excel, które ułatwią obliczania funduszy związanych z dowozem oraz gotowe wzory potrzebnych dokumentów

W programie m.in.:

- Od czego zależy forma dowozu dzieci do szkół?
- Kiedy dowóz dzieci do szkoły to obowiązek gminy, a kiedy tylko dodatkowe zadanie?
- Jakie możliwości kontroli realizacji dowozu mają pracownicy jednostek samorządowych?
- Jakie narzędzia mają jednostki samorządowe, by dać dzieciom z niepełnosprawnościami lepsze warunki dowozu?
- Kontrola NIK-u: jak się przygotować?
- Czy w świetle zmian w ustawie powinno zawierać się nową umowę przejazdu, czy wystarczy aneks zawierający zmianę?
- W jakiej formie i na jakiej podstawie powinno odbywać się naliczanie i zwrot kosztów?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Wzór uchwały Rady Gminy w sprawie określenia stawki za kilometr przejazdu
- Wzór umowy dotyczącej przewozu dziecka niepełnosprawnego pomiędzy wójtem a rodzicami
- Wzory wniosków rodziców o dowóz dzieci (w tym niepełnosprawnych)
- Wzór decyzji dotyczącej dowozu dziecka do szkoły
- Wzory dokumentów dotyczących rozliczenia z rodzicami
- Wzór umowy z fundacją na dowóz dziecka z niepełnosprawnością
- Arkusz Excel rozliczeń kosztów dowozu własnego realizowanego przez rodziców
- Wytyczne dla firmy przewozowej

Szczegółowy program szkolenia:

Jakie są obowiązki gmin w związku z nowymi przepisami o zwrocie kosztów dowozu do szkół niepełnosprawnych dzieci? Jak rozliczać zwrot kosztów dowozu dzieci niepełnosprawnych?

- Jakie są nowe obowiązki dla gmin związane z dowożeniem z perspektywy organu prowadzącego dowóz? podstawy prawne
- Jakie dokumenty są potrzebne, żeby zrealizować przewóz?
- Jakim dzieciom przysługuje dowóz?
- Omówienie całej aktualnej procedury dowozu dziecka (od kontaktu rodzica z gminą)
- Czy gmina powinna zapewnić dowóz dzieciom od 3 do 4 roku życia? Ustawa reguluje dowóz dzieci, które ukończyły 5 lat- co z młodszymi?
- Czy gmina jest zobowiązana do zapewnienia opieki dzieciom podczas przewozu?

Zwrot kosztów dowozu. Co zmieniło się w przepisach w sprawie zwrotu kosztów za paliwo i w organizacji dowozu? Analiza punkt po punkcie zmian w ustawie

- Omówienie wzoru, według którego oblicza się zwrot kosztów dowożenia, kiedy rodzic dowozi własnym pojazdem
- W jakiej formie i na jakiej podstawie powinno odbywać się naliczanie i zwrot kosztów? Jak przygotować i jak przekierować przez księgowość dokumenty do wypłaty?
- Możliwości zwrotu kosztów dowozu, jeżeli dziecko uczęszcza do szkoły/przedszkola, a nie ma możliwości zapewnienia mu wszystkich zajęć specjalistycznych (szkoła nie ma zajęć, które są potrzebne i są przewidziane w kosztach dowozu)

Uchwała Rady Gminy i umowa z rodzicami zawierające koszt dowozu po zmianach

- Jak formułować uchwałę Rady Gminy zawierającą zmianę w stawce za dowóz? Co zawrzeć, co pominąć, jakie są szczegółowe obowiązki?
- Od kiedy uchwała zawierająca zmianę w kosztach dowozu wchodzi w życie?
- Jak tworzyć nowe umowy z rodzicami?
- Czy w świetle zmian w ustawie powinno zawierać się nową umowę przejazdu, czy wystarczy aneks zawierający zmianę?
- Od kiedy trzeba zaktualizować umowę pomiędzy rodzicem, szkołą i gminą?
- Jak zmienić treść umów w świetle tych nowych przepisów?
- Jak rozliczać się z rodzicami?

Organizacja dowozu dziecka z orzeczeniem niepełnosprawności

- Co należy do obowiązku i kompetencji jednostek samorządowych względem zapewnienia dowozu dzieciom z niepełnosprawnościami?
- Jakie narzędzia mają jednostki samorządowe, by dać dzieciom z niepełnosprawnościami lepsze warunki dowozu?
- Jakie zmiany zostały wprowadzone w przepisach dotyczących dowozu dzieci z niepełnosprawnościami?

- Jakie są formy dowozu do szkół dzieci z niepełnosprawnościami?
- Które dzieci z niepełnosprawnościami mają prawo do dowozu organizowanego przez jednostkę samorządową?
- Czy powinno się organizować osobno przetarg na dowóz dzieci z niepełnosprawnościami i pełnosprawnych?
- Jakie wymagania musi spełniać potencjalny przewoźnik realizujący dowozy dzieci z niepełnosprawnościami?
- Jakie są wymogi dotyczące pojazdów i warunków dowozu dzieci z niepełnosprawnościami?
- Czy rodzice mają wpływ na wymagania stawiane przewoźnikowi? Czy mają prawo do swoich sugestii względem np. wyposażenia pojazdu?
- Jakie warunki powinien spełniać opiekun sprawujący pieczę nad dziećmi z niepełnosprawnościami?
- Jaka jest forma zatrudnienia opiekuna dzieci z niepełnosprawnościami?
- Jak dobierać formę dowozu?
- Jak postępować z dziećmi z niepełnosprawnościami w wieku przedszkolnym?
- W gminie jest tylko jedno dziecko z niepełnosprawnością, które nie ukończyło 25. roku życia; rodzice nie mają możliwości dowozu we własnym zakresie. Jak gmina może to rozwiązać?
- Gmina ma swojego busa do przewozu dzieci z niepełnosprawnościami, ale mieści się w nim tylko siedmioro dzieci, a mają ośmioro chętnych do korzystania z gminnego przewozu. Rodzice nie mogą dowieźć tego jednego dziecka we własnym zakresie, nie ma możliwości skorzystania z komunikacji publicznej. Jak można rozwiązać taką sytuację?
- Co zrobić jeśli w tym samym domu jest dziecko z orzeczeniem o niepełnosprawności i dziecko bez takiego orzeczenia, ale za to z orzeczeniem z poradni psychologicznej- w jaki sposób realizować obowiązek dowozu?
- Co zrobić w przypadkach, kiedy dziecko nie ma orzeczenia o niepełnosprawności, a gmina może realizować dowóz?
- Czy konieczne jest dowożenie dzieci niepełnosprawnych do szkół?
- Jak zorganizować transport dzieci niepełnosprawnych zamieszkałych w gminie do placówek, które nie podlegają władzy gminy – jak to rozwiązywać? Kto powinien za to zapłacić? Na jakiej podstawie? Jak dochodzić kosztów, których gmina nie powinna była ponieść?
- Czy w kontekście dowozu dziecka z decyzją o potrzebie kształcenia specjalnego- konieczne jest skierowanie do placówki, czy wystarczy zaświadczenie, że dziecko chodzi do takiej szkoły?
- Czy dzieciom niepełnosprawnym poniżej 5 r. ż. nie należy się transport do przedszkola? Czy musimy mieć zgodę burmistrza na organizację takiego transportu?
- Jak realizować obowiązek dowozu dziecka niepełnosprawnego w przypadku, gdy przewoźnik zrezygnował z dowozu, ze względu na agresywne zachowania dziecka, a rodzic nie wyraża zgody na zwrot kosztów dowozu dziecka we własnym zakresie? Przygotowano już 4 zapytania ofertowe i nie ma żadnych ofert na dowóz dziecka. Czy można odmówić dowozu dziecka, gdy jest bardzo agresywne, niszczy autobus? Czy można wymóc na rodzicu obecność w busie?

Realizacja dowozu dziecka z niepełnosprawnością przez rodziców. Na podstawie jakich danych i z jakiego okresu ustalać średnią cenę paliwa?

- Jakie warunki musi spełnić rodzic, by mógł realizować samodzielnie dowóz dziecka z niepełnosprawnością?
- Jak weryfikować wnioski rodziców?
- W jaki sposób określić placówkę, do której ma być finansowany dowóz dziecka z

niepełnosprawnością?

- Czy to jest placówka, gdzie chcą dowozić dziecko z niepełnosprawnością rodzice, czy ta, która znajduje się najbliżej i spełnia wymogi?
- Jakie przepisy można przytoczyć podczas rozmowy z rodzicem, który upiera się przy dowozie do placówki wskazanej przez niego?
- Jak konstruować umowy z rodzicami o dowozie własnym dziecka z niepełnosprawnością?
- Jak wyliczać odległości?
- Jak rozliczać rodziców i na jakiej podstawie: podpisanej umowy czy tylko na podstawie wniosków?
- Jak weryfikować kilometry podane w oświadczeniu?
- Jakie są narzędzia do weryfikacji kilometrów wykazanych przez rodziców w oświadczeniu?
- Jaką trasę brać pod uwagę przy wyliczaniu długości trasy (tylko droga szkoła - dom, czy może jednak dom - szkoła - praca - szkoła - dom)?
- Jak ustalać średnie ceny paliwa?
- Na podstawie jakich danych i z jakiego okresu ustalać średnią cenę paliwa?
- Skąd brać dane do ustalenia średniej ceny paliwa?
- Jak ustalać średnią cenę paliwa, gdy nie ma stacji/ jest jedna/ jest kilka?
- Jak wyliczyć kwotę finansowania dowozu, gdy rodzice wożą dziecko na zmianę?
- Jak wyliczyć kwotę finansowania dowozu, gdy osoba trzecia (np. dziadek bądź znajomy) dowozi dziecko na prośbę rodziców?
- Czy w rozliczeniu uwzględnić dni wolne rodzica (rodzic ma dzień wolny, ale i tak musi zawieźć dziecko do ośrodka)?
- Czy status bezrobotnego ma wpływ na wysokość zwrotu kosztów dowozu?
- Czy pracownicy jednostki samorządowej mają możliwość zweryfikowania, czy rodzic faktycznie jest bezrobotny (RODO)?
- Na podstawie czego można rozliczyć rodziców: rachunku za paliwo, druku własnego czy formularza ze szkoły?
- Dokumenty mają być zatwierdzone na podstawie uchwały wójta czy wystarczy druk roboczy?
- Rodzic dziecka niepełnosprawnego wystąpił o zwrot kosztów dowozu dziecka za 3 lata wstecz. Czy należy zwrócić te koszty?
- Kiedy zmienia się sposób przeliczania zwrotu kosztów transportu dzieci niepełnosprawnych?

Zakup biletów przez gminę

- Jak powinna być zorganizowana kwestia zakupu biletów w komunikacji gminnej? Czy gmina powinna dokonywać zakupu biletów?
- Jakie są podstawy prawne zakupu biletów miesięcznych- czy wymagane jest zapytanie ofertowe czy trzeba zrobić przetarg (w przypadku dzieci pełno- jak i niepełnosprawnych)?
- Omówienie sytuacji, kiedy na podstawie wniosków o dowóz składanych przez rodziców gmina zamawia bilety o określonej ilości
- Czy gmina może zwracać koszty dowozu dziecka do szkoły lub kupować bilety miesięczne, jeżeli odległość z domu do szkoły nie przekracza 3 i 4 km?

Organizacja dowozu dzieci do szkół na przykładach. Czy gmina ma obowiązek zwrotu kosztów dowozu dziecka samochodem prywatnym rodzica?

- Czy każdy uczeń musi mieć zapewnione miejsce siedzące w autobusie wykonawcy?
- Jeżeli zbieramy dzieci z kilku miejscowości, kilkoma liniami, to w każdym busie musi być opiekun? Są to linie komunikacji publicznej
- Czy opiekunem może być kierowca busa, jeśli ma specjalne uprawnienia, czy to muszą być dwie różne osoby?
- Co w przypadku, jeśli nie mamy w tych miejscowościach komunikacji publicznej i dzieci są dowożone samochodem?
- Jeżeli gmina zapewnia transport zbiorowy dzieci do szkół, to czy gmina ma obowiązek zwrotu kosztów dowozu dziecka samochodem prywatnym rodzica?
- Jeżeli rodzice rezygnują z transportu publicznego, tłumacząc to różnymi argumentami i występują do gminy o zwrot kosztów dowozu dziecka do szkoły samochodem prywatnym, to mamy obowiązek to zaakceptować?
- Co w przypadku, gdy dziecko jedzie taksówką z opiekunką?
- Co zrobić, jeśli dziecko, które ma 60 km w jedną stronę (autobus nikogo nie zabiera po drodze), a rodzic się uprze, że gmina ma zapewnić transport?
- Czy można odmówić dowozu jednego dziecka? Jaka jest podstawa prawa do odmowy dowozu? [PRZYKŁAD] Uczeń mieszka w leśniczówce i dowóz do szkoły byłby organizowany tylko dla niego. Dodatkowo komunikacja miejska jest darmowa i uczeń mógłby dojeżdżać do szkoły ową komunikacją. Czy jest to podstawa do omowy organizowania dowozu?
- Czy regulamin należy wprowadzić uchwałą, czy wystarczy zarządzenie np. burmistrza?
- Gminy mają podjęte uchwały w sprawie cen za paliwo. Co w obecnej sytuacji, kiedy te ceny diametralnie wzrosły. Czy uchwałę należy zmienić, na jakiej podstawie?
- Jak naliczyć zwrot w przypadku samochodu elektrycznego?

Jakie są formy organizacji dowozu dzieci do szkół?

- Od czego zależy forma dowozu dzieci do szkół?
- Kiedy dowóz dzieci do szkoły to obowiązek gminy, a kiedy tylko dodatkowe zadanie?
- Zasady ustalania sieci szkół i przedszkoli publicznych
- W jaki sposób (i w jakim przypadku) można finansować dowóz?
- Jakie warunki musi spełnić dziecko, żeby mogło skorzystać z dowozu?
- Jak weryfikować wnioski rodziców o zwrot kosztów zakupu biletów?
- Dofinansowanie biletów miesięcznych – jakie są zapisy, gdy chodzi o dzieci, które nie realizują nauki przedszkolnej
- Co powinno znaleźć się w regulaminie dowozu dla gminy, która ma samodzielny dowóz?
- Jakie dokumenty (związane z realizacją dowozu dzieci) powinna dostarczyć szkoła?
- Czy dyrektor szkoły może podpisywać umowy w ramach realizacji dowozu?
- W gminie jest jedno dziecko mieszkające 10 km od szkoły. Dojazd autobusu pod dom chłopca nie jest ekonomiczny. Jednostka samorządowa porozumiała się z rodzicami, którzy dowożą dziecko własnym samochodem, za co mają zwrot kosztów. Czy takie rozwiązanie jest zgodne z przepisami?
- W gminie są dwa obwody szkolne. Przez jedną miejscowość jeżdżą autobusy ze szkół X i Y, mimo, że miejscowość jest przypisana tylko do szkoły Y. Przez drugą tylko ze szkoły Y, która jest szkołą obwodową dla tej miejscowości. Pani z drugiej miejscowości zgłasza skargi, że jej syn nie ma dowozu do szkoły X, a dzieci z pierwszej miejscowości mają. Co w takiej sytuacji ma zrobić wójt? Zorganizować dowóz dla jednego dziecka, mimo, że ma dowóz do szkoły obwodowej?

Rozwiązania kadrowe

- Kto ma prawo zatrudnić kadre potrzebną do obsługi przewozu (kierowców, opiekunów)?
- Jakie są możliwe formy opieki podczas dowozu?
- W jakich przypadkach obecność opiekuna jest konieczna?
- Czy rodzic może wysłać dziecko bez opiekuna na własną odpowiedzialność?
- Jakie uprawnienia musi mieć osoba będąca opiekunem dzieci podczas realizacji dowozu?
- W gminie X rodzice wsadzają do autobusu wożącego dzieci do szkoły także maluchy w wieku 3 lat, które uczęszczają do oddziału przedszkolnego zlokalizowanego w budynku szkoły podstawowej. Czy taka sytuacja jest zgodna z prawem? Czy gmina ma jakieś zobowiązania wynikające z takiej sytuacji? Jakie kroki powinni podjąć pracownicy jednostki samorządowej? Czy mogą zabronić kierowcy zabieranie przedszkolaków? Czy można to rozwiązać za pomocą np. oświadczenia rodziców o przewozie dzieci na ich odpowiedzialność? Jak rozwiązać sprawę finansowania dowozu?
- Nie ma osób chętnych do pracy jako opiekun dzieci w czasie przewozu, ponieważ jest za mało godzin. Czy są jakieś rozwiązania tej sytuacji?

Warunki przewozów

- Jak rozwiązać problem rozliczenia z przewoźnikiem?
- Jakie są specjalne wytyczne, które musi spełniać przewoźnik?
- Jakie warunki musi spełniać pojazd?
- Na jaki okres zawierać umowy?
- Jakie formy zabezpieczenia interesów jednostki samorządowej można zastosować w umowie?
- Przewoźnik chce zamknąć linię, bo przez zamknięcie szkół dowozi tylko kilkoro dzieci. Co gmina może zrobić w takiej sytuacji? Rozpisać kolejny przetarg czy może wykupić tylko przejazdy dla tych dzieci a trasę udostępnić mieszkańcom (przekształcić linię ze szkolnej na ogólną)?

Kontrole:

- Procedura kontroli dowozu dzieci do szkół – omówienie krok po kroku.
- Jakie możliwości kontroli realizacji dowozu mają pracownicy jednostek samorządowych?
- Jak można skontrolować stan środków transportu?
- Kontrola NIK-u: jak się przygotować?
- Jakie są najczęstsze zarzuty w stronę jednostek samorządowych i jak je odeprzeć?
- Na co zwrócić uwagę podczas podpisywania umowy na realizację dowozu do szkół pod kątem kontroli NIK-u?

Prowadzący:

Jolanta Szpot - dyrektor Gminnego Zespołu Obsługi Placówek Oświatowych w UG Baligród

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną